

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน
ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
Guidelines for the Development of Community Welfare Fund Management
under the Sufficiency Economy Philosophy in Surat Thani Province

ธีรชัย คงแพทย์¹, ไชยวัฒน์ เผือกคง² และ สุพัฒพงศ์ แยมอิม³

Teerachai Kongpatt¹, Chaiwat Phuakkong² and Supatpong Yaem-im³

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Faculty of Humanities and Social Sciences, Suratthani Rajabhat University

Email: 63052541018@student.sru.ac.th

Received October 25, 2022; **Revised** December 9, 2022; **Accepted** December 15, 2022

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the performance of the Community Welfare Fund Committee in Surat Thani Province; 2) to study the management of community welfare funds under the Sufficiency Economy Philosophy in Surat Thani Province; and 3) to present guidelines for the development of community welfare fund management under the Sufficiency Economy Philosophy in Surat Thani Province. Using a mixed method research methodology, the researcher used a questionnaire to collect data from the Community Welfare Fund Committee in Surat Thani Province of 400 respondents, for quantitative research using in-depth interviews with 25 provincial driving committees and community welfare fund shareholders. The research results were as follows: 1) The overall performance of the Community Welfare Fund Committee was at a high level, when considering each aspect, the budget was at a high level, the method of operation was at a high level, and the Board of Directors was at a moderate level; 2) The overall management of the Community Welfare Fund under the sufficiency economy philosophy was at a high level when considering each aspect; the rationality aspect was at the highest level, the moderation aspect, the good immunity aspect, and the morality conditions aspect were at a high level, and the knowledge condition was at a moderate level; and 3) The development guideline for the management of

community welfare funds in Surat Thani is the 2MBP model, which was a practice guideline under the sufficiency economy philosophy that can develop and create stability and sustainability.

Keywords: Development; Management; Community Welfare Fund; Sufficiency Economy Philosophy

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาบริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี 2. ศึกษาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ 3. นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานีอย่างยั่งยืน โดยใช้ระเบียบและวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน วิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามต่อคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 400 ชุด ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับจังหวัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนสวัสดิการชุมชนจำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ด้านวิธีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง 2) การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความพอประมาณ ด้านภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ด้านเงื่อนไขคุณธรรมอยู่ในระดับมาก และด้านเงื่อนไขความรู้อยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ผลการวิจัยได้พัฒนารูปแบบเป็น 2MBP (2MBP Model) ซึ่งจะเป็แนวทางในการปฏิบัติงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถพัฒนาและก่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนต่อไปได้

คำสำคัญ: การพัฒนา; การบริหารจัดการ; กองทุนสวัสดิการชุมชน; ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทนำ

ระบบสวัสดิการเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ 1881 ที่ราชอาณาจักรปรัสเซีย ริเริ่มโดย ออโต ฟอน บิสมาร์ค (Otto von Bismarck) ได้ออกกฎหมายให้รัฐมีสวัสดิการและประกันสังคมขึ้นมาเพื่อจัดการกับความเลี่ยงที่แรงงานเจ็บป่วยจนส่งผลกระทบต่อผลผลิตและสร้างแรงจูงใจให้กับแรงงานไม่หันไปหาระบบคอมมิวนิสต์ ระบบสวัสดิการในแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละประเทศ ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศอังกฤษเลือกใช้วิธีการสร้างรัฐสวัสดิการแบบระบบประกันสุขภาพ NHS (National Health Service) และระบบสวัสดิการถ้วนหน้าโดยจะใช้จ่ายจากภาษีของประชาชน ซึ่งต่างกับประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมนี ที่ใช้ระบบสังคมสงเคราะห์ที่รัฐจะต้องจ่ายเบี้ยประกันให้กับประชาชนที่ตกงาน (Tanjapatkul, 2020) ระบบสวัสดิการในประเทศไทยในอดีตเกิดโดยธรรมชาติ ประกอบไปด้วย วัฒนธรรม ความเชื่อและระบบอุปถัมภ์ที่เป็นพื้นฐาน มาจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในครอบครัวชุมชนแล้วขยายออกมาสู่สังคม โดยไม่มีรูปแบบที่ตายตัวเรียกว่าสวัสดิการโดยธรรมชาติ หลังจากนั้นประเทศไทยได้รับอิทธิพลทางการเมืองจากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ.2475 โดยการนำของกลุ่มคณะราษฎร ในขณะนั้นมึนโยบายสร้างความเสมอภาค โดยนโยบายนี้ถูกนำเสนอไว้ใน “เค้าโครงเศรษฐกิจ” ของ

นายปรีดี พนมยงค์ หรือที่เรียกว่าสมุดหน้าเหลือง จึงถือได้ว่าเป็นนโยบายที่กล่าวถึงสวัสดิการสังคมฉบับแรกของประเทศไทย (Pitidol, 2017) ต่อมาแนวคิดระบบสวัสดิการที่สำคัญอีกแนวคิดหนึ่ง คือแนวคิดของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เกี่ยวกับ “จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน” โดยมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย กล่าวโดยสรุปคือ “เมื่อถึงเวลาที่ต้องศึกษาเล่าเรียนก็ต้องได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน เมื่อจบการศึกษาก็ต้องมีงานทำเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประชาชนต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเมื่อเสียชีวิตไปแล้วก็ยังพอมีทรัพย์สินสมบัติไว้ให้ลูกเมียไว้เลี้ยงชีพต่อไป” (Kudha, 2020) ด้วยสถานการณ์ทางการเมืองการปกครองภายในประเทศก่อให้เกิดรัฐประหารหลายครั้ง ทำให้แนวคิดการจัดสวัสดิการหยุดชะงักไปบ้าง อย่างไรก็ตาม แนวคิดของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ยังมีอิทธิพลต่อความคิดของลูกศิษย์ ประชาชนและสังคมไทย ซึ่งส่งผลให้มีการนำแนวคิดนี้มาปรับใช้ในการจัดสวัสดิการในปัจจุบัน

ระบบสวัสดิการปัจจุบันในประเทศไทย เป็นแบบสวัสดิการโดยรัฐที่ไม่ใช้รัฐสวัสดิการ ทั้งนี้เป็นเพราะรัฐบาลไทยไม่ได้กำหนดนโยบายที่ออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก และภาษีอัตราก้าวหน้าสูง ๆ เพื่อนำมาเป็นรายได้ของรัฐไปจัดสวัสดิการให้กับประชาชนที่เหมือนกับประเทศแถบสแกนดิเนเวีย ดังนั้นรัฐไทยจึงเป็นระบบสวัสดิการที่จัดโดยรัฐ ควบคุมโดยรัฐ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1. สวัสดิการที่จัดโดยรัฐ เช่น สวัสดิการด้านงานสงเคราะห์ต่าง ๆ โดยผ่านหน่วยงานกรมประชาสงเคราะห์ 2. สวัสดิการที่จัดโดยธุรกิจหรือบริษัท ต่างๆจัดโดยกฎหมายแรงงาน เช่น วันหยุด วันลา มีค่ารักษาพยาบาล และ 3. ชุมชนต่าง ๆ จัดสวัสดิการกันเอง เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตโดยจะนำผลกำไรมาจัดเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกในกลุ่ม จะเห็นได้ว่าสวัสดิการทั้ง 3 กลุ่มยังไม่สามารถช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ เพราะรัฐไทยยังมีข้อจำกัดมากมาย เช่น ความเหลื่อมล้ำของคุณภาพชีวิตของคนชั้นล่าง เป็นต้น จึงทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนบางกลุ่มเกิดความถดถอยและส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งนี้ ทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นรัฐสวัสดิการจึงหันมาสนับสนุนระบบการจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งเป็นระบบที่ช่วยเหลือกันเองของคนในชุมชนจึงส่งผลให้ลดภาระลงไปได้บางส่วน (Phetprasert, 2021) จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนในชุมชนเล็งเห็นความสำคัญในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน จึงมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในชุมชน และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีทั้งหมด 137 กองทุน ซึ่งเป็นจำนวนทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลัก ๆ มีอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ภารกิจหน้าที่ที่ต้องจัดทำ 2) ภารกิจหน้าที่ที่อาจจะจัดทำ 3) ภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 4) ภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 5) วิธีการในการจัดทำภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ถึงอย่างไรก็ยังพบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เห็นได้จากรายงานการสอบทานกองทุน ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปี 2565 พบว่ากองทุนที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 84 กองทุนแยก เป็นกองทุนที่อยู่ในเกรด A จำนวน 18 กองทุน เกรด B จำนวน 36 กองทุน และเกรด C จำนวน 28 กองทุน กองทุนที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ มีจำนวน 55 กองทุน โดยแบ่งเป็นกองทุนเกรด D จำนวน 34 กองทุน เกรด F จำนวน 21 กองทุน (Community Organizations Development Institute Southern Office, 2022) จากสภาพปัญหาดังกล่าวยังส่งผลต่อการดำเนินงานเพราะกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ยังขาดความพร้อมในการจัดการที่ยังไม่เป็นระบบ และกระบวนการปลูกฝังการบริหารงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ไม่เข้มแข็งพอจึงทำให้ต้องสร้างความเข้มแข็งภายใต้การมีส่วนร่วม รวมถึงกระบวนการทำงานของคณะกรรมการที่ต้องให้เท่าทันกับสถานการณ์ในปัจจุบันอีกด้วย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เกิดจากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่และองค์ประกอบต่างๆ โดยมีประเด็นที่ต้องมีการพัฒนา ได้แก่ บทบาทของคณะกรรมการในการปฏิบัติงานและการขับเคลื่อน รวมทั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่ยังคงเป็นปัญหาหลักในการพัฒนา นอกจากนี้การจัดการภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อเข้าสู่กระบวนการจัดการของกองทุนสวัสดิการ โดยการวิเคราะห์เป้าประสงค์หลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจะทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาการเริ่มต้นของการจัดสวัสดิการต่างๆตั้งแต่ในระดับการจัดสวัสดิการจากภาครัฐ มาสู่การจัดการตนเองของคนในชุมชนโดยการจัดสวัสดิการชุมชน นอกจากนี้ประเด็นการเริ่มต้นของการจัดสวัสดิการในการศึกษาครั้งนี้ยังครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกองทุนทางการเงินต่าง ๆ ในชุมชนซึ่งกองทุนเหล่านี้ยังไม่สามารถจัดสวัสดิการได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึงได้เพราะการดำเนินงานยังเป็นเพียงเครือข่ายระดับหมู่บ้าน ประเด็นสุดท้ายเป็นการศึกษาในส่วนของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทฤษฎีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความมั่นคงและยั่งยืนได้

ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ทั้ง 19 อำเภอ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย อำเภอท่าฉาง อำเภอไชยา อำเภอท่าชนะ อำเภอกาบัง อำเภอวิภาวดี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก อำเภอกะพัง อำเภอเกาะสมุย อำเภอพุนพิน อำเภอเมือง อำเภอพนม อำเภอบ้านตาขุน อำเภอดูริ์รัฐนิคม อำเภอนาสาร อำเภอบ้านนาเดิม อำเภอเวียงสระ อำเภอพระแสง อำเภอเคียนซา และอำเภอชัยบุรี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนสวัสดิการชุมชนใน 19 อำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจำนวน 1,566 คน (Community Organizations Development Institute Southern Office, 2022) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 400 คน

เชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านงานกองทุนสวัสดิการชุมชน และคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 25 คน โดยพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษา ระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่เดือน มกราคม 2565 – มิถุนายน 2565

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนได้มีแนวคิด ทฤษฎี ใน การศึกษา คือ ทฤษฎีการบริหารจัดการ แนวคิดกองทุนสวัสดิการชุมชน และ แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี รายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีการบริหารจัดการ

Gulick & Urwicd (1937) ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 7 ประการ หรือเรียกย่อว่า POSDCoRB Model ซึ่ง ประกอบด้วย

Planning (การวางแผนงาน) คือ กระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เป็นโครงสร้างกว้างๆ ว่ามี อะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติเป็นลำดับขั้น พร้อมบอกวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานนั้นๆ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงนโยบายหลัก เพื่อให้แผนสอดคล้องกับนโยบายหลักเพื่อให้แผนสอดคล้องกับนโยบายขององค์กร

Organizing (การจัดองค์กร) คือ การวางรูปแบบการบริหาร โดยกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานให้ชัดเจน ตลอดจนกำหนดลักษณะและวิธีการสื่อสารระหว่างหน่วยงานระดับต่างๆ การจัดรูปองค์การนี้อาจพิจารณาเป็นสาย การควบคุม หรือในลักษณะของหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่ปรึกษา

Staffing (การบริหารงานบุคคล) คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงาน อาจเรียกได้ว่า การบริหารงานบุคคล เริ่มตั้งแต่การสรรหาคนมาทำงาน การสรรหา และแต่งตั้งการบำรุงรักษาขวัญและกำลังใจ การ พัฒนาคณะ การประเมินผลการปฏิบัติงานและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับบุคคล

Directing (การอำนวยการ) คือ การวินิจฉัยสั่งการการควบคุมบังคับบัญชาและการควบคุมดูแลการ ปฏิบัติงานในฐานะที่ผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงานที่ต้องรู้จักใช้ภาวะผู้นำ (Leadership) และสร้างเสริมแรงจูงใจในการ ทำงาน

Coordinating (การประสานงาน) คือ การประสานงานเพื่อให้การร่วมมือจากทุกฝ่ายของหน่วยงานในอันที่ ทำงานให้มุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกัน

Reporting (การรายงาน) คือ การรายงานผลการปฏิบัติงานและประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงาน

Budgeting (งบประมาณ) คือ การเงินและงบประมาณที่ใช้ในการบริหาร

ด้านเฮรี ฟาโย (Fayol, 1949) ได้ศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการจัดการที่สามารถใช้ได้กับการจัดการทุกชนิด ประกอบด้วยหน้าที่ต่างๆ 5 ประการ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดแนวทางขององค์กรว่าจะทำอะไรและเดินไปทางไหน มีทิศทางที่ แน่แน่นอน และต้องมีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม

2. การจัดองค์กร (Organizing) คือ การจัดให้มีโครงสร้างของงานต่างๆ และอำนาจหน้าที่ให้อยู่ใน ส่วนประกอบที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้งานขององค์กรบรรลุผลสำเร็จได้

3. การสั่งการ (Commanding) คือ การสั่งการหรือมอบหมายแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งผู้บริหารจะต้องกระทำ ตนเป็นตัวอย่างที่ดีและต้องเข้าใจผู้ปฏิบัติงาน

4. การประสานงาน (Coordinating) คือ การเชื่อมโยงงานของแต่ละฝ่ายให้ประสานเข้ากันได้และกำกับให้ไปสู่จุดหมายเดียวกันเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพขององค์กร

5. การควบคุม (Controlling) คือ การที่ต้องกำกับตรวจสอบให้สามารถประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆที่เป็นไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่วางไว้แล้ว

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานในองค์กร เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ โดยอาศัยปัจจัยทรัพยากรทางการบริหารคือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการชักจูงให้ คนหันมาช่วยเหลืองานขององค์กรเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงานให้ได้รับผลสำเร็จ ตามจุดหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์โดยที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นทั้งหัวหน้า ผู้นำและผู้ประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกระบวนการ 7 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดการด้านบุคคล การอำนวยการการประสานงาน การรายงาน และการจัดการ งบประมาณ

แนวคิดกองทุนสวัสดิการชุมชน

สังคมไทยในอดีตมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามธรรมชาติ ต่อมาด้วยสภาวะสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบโดยตรงกับความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนส่งผลให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป มีความเหลื่อมล้ำในสังคมทำให้มีผู้ด้อยโอกาสไม่มีสวัสดิการที่เข้ามาแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของประชาชนได้ ประชาชนในชุมชนจึงลุกขึ้นมาร่วมกันจัดสวัสดิการเป็นของตนเอง โดยพึ่งระบบการพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยได้ยกระดับเป็นโครงการตามนโยบายสังคมไม่ทอดทิ้งกัน ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในปี พ.ศ.2549 สวัสดิการชุมชน ได้ถูกกำหนดเป็นมาตรการหนึ่งของการปฏิรูปทางสังคม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2560 มาตรา 43(4) ระบุให้สวัสดิการชุมชน เป็นสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญว่า “บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดให้มีระบบสวัสดิการของชุมชน รวมทั้งมีสิทธิร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐในการดำเนินดังกล่าวด้วย”

Community Organizations Development Institute (2020) ให้ความหมายของกองทุนสวัสดิการชุมชน คือ การสร้างหลักประกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายตามสภาพของชุมชนเพื่อให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันบนหลักการพึ่งตนเองเป็นการให้อย่างมีคุณค่า และรับอย่างมีศักดิ์ศรี และสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งจัดการตนเองได้

สรุป กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึงประชาชนในชุมชนลุกขึ้นมาจัดการปัญหาของตนเองร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรูปแบบการจัดสวัสดิการ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งจัดการตนเองได้ เพื่อเป็นกองทุนของชุมชน บริหารโดยชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชนอยู่บนฐานคิดที่ว่า “การให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”

ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

Office of the National Economics and Social Development Council (2007) ได้ให้คำนิยาม เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งใน การนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้อง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนใน

ชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความ อดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลก ภายนอกได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตที่ยึดตามทางสายกลางไม่สุดโต่งโดยยึดหลัก 3 ประการคือ ความพอดีไม่มากไม่น้อยจนเกินไป การทำอะไรก็แล้วแต่ต้องคำนึงถึงเหตุและผล ความพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 2 เงื่อนไข คือ การมีความรอบรู้ในเรื่องที่จะทำอย่างรอบคอบเพื่อนำไปประกอบในการวางแผนและระมัดระวังในการปฏิบัติงาน ตระหนักถึงในคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทนและความเพียรใช้สติปัญญาจัดการแบ่งปัน

จากการทบทวนวรรณกรรม ได้ตัวแปรสำหรับการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิด ทฤษฎี การบริหารจัดการของ Gulick & Urwicd (1937) กองทุนสวัสดิการชุมชนของ Community Organizations Development Institute (2020) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ Office of the National Economics and Social Development Council (2007) มาเป็นแนวทางหลักในการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความมั่นคง และยั่งยืนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้สำหรับศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม สอบถามต่อคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 ชุด คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากสูตร Taro Yamane (1973) โดยกำหนดสัดส่วนประชากรเท่ากับ 0.5 ระดับความเชื่อมั่น 95 % จากคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมดจำนวน 1,566 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสอบถาม ส่วนวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบ มีโครงสร้างกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์งานกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ 1) นายกเทศมนตรี 2) เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม 3) เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน 4) ประธานอนุกรรมการสวัสดิการชาติ 5) นักพัฒนาชุมชน และ คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดสุราษฎร์ ได้แก่ 1) รองประธานคณะกรรมการ 2) เลขานุการ 3) กรรมการตัวแทนโซน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 25 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วม และใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อตีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัย

1 บริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แสดงในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน	3.43	0.39	ปานกลาง
2. ด้านงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชน	4.16	0.42	มาก
3. ด้านวิธีการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน	4.45	0.28	มาก
รวม	4.01	0.26	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.43, S.D. = 0.39) ด้านงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.42) ด้านวิธีการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.28)

2. การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านความพอประมาณ	4.42	0.43	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	4.54	0.34	มากที่สุด
3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	4.39	0.32	มาก
4. ด้านเงื่อนไขความรู้	3.26	0.50	ปานกลาง
5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	4.47	0.54	มาก
รวม	4.22	0.24	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความมีเหตุผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.34) รองลงมาคือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.54) ด้านความพอประมาณ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.43) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}$ = 4.39, S.D = 0.32) และน้อยที่สุดคือ ด้านเงื่อนไขความรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.26, S.D = 0.50)

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 25 คน พบว่า ได้รูปแบบการพัฒนา คือ 2MBP (2MBP Model) ซึ่งประกอบด้วย

1) ด้านคณะกรรมการกองทุน (Man) เกิดจากการรวมตัวกันของบุคคลที่มีอุดมการณ์และมีความคิดที่สอดคล้องกันร่วมกันทำงาน โดยมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ชัดเจนกระจายงานตามความรู้ ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามสายงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก การที่คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น จำเป็นต้องใช้คุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการในกองทุนต้องรู้จักแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้รอบรู้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งจะได้นำความรู้มาประกอบการทำงานและช่วยแก้ไขปรับปรุงการทำงานได้อย่างรอบคอบ บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ สุจริต โดยเฉพาะผู้นำของคณะกรรมการกองทุนต้องแสวงหาความรู้ให้มาก ต้องเคร่งครัดในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในกองทุน และต้องสามารถติดตามประเมินผลงานตามความก้าวหน้าของทีมงานได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนควรมีลักษณะ เป็นบุคคลที่ต้องพัฒนาแสวงหาความรู้ ความสามารถให้รอบด้าน มีความซื่อสัตย์ สุจริต เคร่งครัดในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิกในกองทุน

2) ด้านงบประมาณ (Budget) การดำเนินงานของกองทุนงบประมาณจะเป็นตัวขับเคลื่อนงานให้ดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นหรือติดขัดต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบรัดกุม ดังนั้น การบริหารจัดการงบประมาณจำเป็นต้องคำนึงถึงการวางแผนงบประมาณเป็นลำดับแรกซึ่งการวางแผนงบประมาณนั้นต้องวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อคาดการณ์เกี่ยวกับรายรับ และรายจ่ายของกองทุนว่าเป็นอย่างไร ลำดับต่อมา คือ การจัดหางบประมาณหรือทุนเพื่อนำมาใช้จ่ายภายในกองทุนและจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิก นอกจากรายได้จากการสมทบของสมาชิกเป็นหลักแล้วคณะกรรมการกองทุน ต้องจัดหางบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ ด้วย ในการประยุกต์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ด้านงบประมาณควรคำนึงถึงการตัดสินใจใช้จ่ายจากงบประมาณของกองทุนที่มีอยู่อย่างมีเหตุมีผล ถูกต้องเป็นจริงตามหลักวิชาการและเตรียมพร้อมรับผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยจากภายนอก ดังนั้น การดำเนินงานด้านงบประมาณของกองทุนต้องอาศัยทั้งการมีความรอบรู้ที่เกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่าย รอบรู้ถึงวิธีการหาแหล่งงบประมาณเพื่อนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน และจ่ายสวัสดิการช่วยเหลือให้กับสมาชิก และคำนึงถึงความถูกต้องเป็นธรรมช่วยเหลือสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน มีการดำเนินงานด้านการเงินที่โปร่งใสตรวจสอบได้อีกด้วย

3) ด้านวิธีการดำเนินงาน (Method) คณะกรรมการจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้กับงานที่ตนเองกำลังดำเนินการอยู่ หมายถึงคณะกรรมการกองทุนต้องเข้าใจหลักการของกองทุนสวัสดิการชุมชนก่อนว่ามีการดำเนินงานอย่างไรให้ศึกษาเรียนรู้จากหนังสือ ตำรา คู่มือต่าง ๆ และผู้ที่ดำเนินงานประสบผลสำเร็จเพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานกองทุนของตนเอง คณะกรรมการและสมาชิกร่วมกันออกระเบียบกองทุน แผนการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพื้นที่ตนเองโดยที่ไม่คิดลอกเลียนแบบจากที่อื่นในระเบียบและแผนงานของกองทุน ควรคำนึงถึงการดูแลซึ่งกันและกันภายในชุมชนเป็นหลักเพื่อให้กองทุนดำเนินงานสำเร็จตามที่วางแผนไว้ และมีการ

ประเมิน ตรวจสอบเป็นประจำ ดังนั้น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานนั้น จำเป็นจะต้องใช้คุณธรรม และจริยธรรมเป็นพื้นฐานของการดำเนินงานด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการในกองทุนต้องรู้จักแสวงหาความรู้ พร้อมทั้งได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้รอบรู้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งจะได้นำความรู้มาประกอบการทำงานและช่วยแก้ไขปรับปรุงการทำงานได้อย่างรอบคอบ บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ สุจริต โดยเฉพาะผู้นำทีมต้องแสวงหาความรู้ให้มาก ต้องเคร่งครัดในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิก

4) ด้านนโยบาย (Policy) นโยบายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อคณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนทั้งด้านบวกและลบ นโยบายจึงหมายถึง ทิศทางหรือแนวทางที่สังคมโดยรวมเห็นหรือเชื่อว่าควรจะทำในทิศทางนั้น การวางระบบ กลไก ของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ต้องได้รับการรับรองร่วมในระดับกฎหมาย มีนโยบายเพื่อให้เกิดการลดช่องว่างการทำงานของภาครัฐกับภาคประชาชน มาตราการจากภาครัฐที่ไม่ชัดเจนจึงขาดความเชื่อมั่น จึงควรผลักดันกฎหมายให้เกิดเป็นนโยบายที่ชัดเจนจากหน่วยงานรัฐ ดังนั้น ต้องมีการร่วมมือกันทุกฝ่ายในการออกแบบร่วมกันทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดเป็นนโยบายในการปฏิบัติ เช่น ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติร่วมกับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหลักในการปฏิบัติตามทางสายกลาง นำมาปรับใช้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ศึกษาในประเด็นบริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน และสามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนได้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บริบทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ไม่ได้รับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานอย่างสม่ำเสมอส่งผลให้คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน ในที่นี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามประเมินผลในการปฏิบัติงานด้วย สอดคล้องกับงานของ Maipim (2017) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแบบมีส่วนร่วมในจังหวัดละโว้ พบว่า ผู้บริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนไม่ชัดเจน รวมทั้งบทบาทหน้าที่การหนุนเสริมขบวนการเติบโตตามหลักคิดที่กำหนดเป็นเป้าหมาย และสอดคล้องกับงานของ Channamchu & Laophuangsak (2015) พบว่า ปัจจัยด้านการเรียนรู้ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชน ดังนั้น การเรียนรู้ของคนในชุมชนทั้งการเรียนรู้ในการดำเนินงานองค์กรการเงินชุมชน และการเรียนรู้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม จะส่งผลต่อการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

2. การศึกษาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเงื่อนไขความรู้ อยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนฯ ไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ เรื่องของการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการวิเคราะห์

รายงานผล อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอส่งผลให้คณะกรรมการกองทุนฯ ขาดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อรายงานผล ควรมีการจัดอบรมพัฒนาทักษะการปรับใช้เทคโนโลยีกับกองทุนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ngambunsueb (2017) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนเมืองอโยธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน เมืองอโยธยา มีปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ในการจัดทำเอกสาร เนื่องจากเป็นผู้สูงอายุไม่มีความเข้าใจต่อการใช้งานคอมพิวเตอร์ จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสนับสนุนด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ และการเงินการบัญชี ในการทำเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ และการบันทึกข้อมูลสมาชิกกองทุนลงคอมพิวเตอร์ และสอดคล้องกับการวิจัยของ Panyang (2014) พบว่า ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการบริหารงานกองทุนสวัสดิการชุมชนในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ดี มีผลทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนมีความเข้มแข็ง และควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนแก่คณะกรรมการบริหารและสมาชิกที่ยังไม่มีความรู้ หรือกองทุนที่จัดตั้งขึ้นใหม่

3. แนวทางการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า

ประการแรก ด้านคณะกรรมการ ควรเป็นบุคคลที่มีจิตอาสา ไม่หวังสิ่งตอบแทน ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มีคุณธรรมและควรได้รับการจัดการความรู้ มีการส่งเสริมความรู้ความสามารถในการจัดการกองทุนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถให้เข้ากับสถานการณ์ โดยมีการอบรมคณะกรรมการ และสร้างสรรค์กิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้สามารถตอบโจทย์ในสถานการณ์ได้ เช่น การใช้ระบบในการจัดการทางการเงิน การใช้สื่อในการส่งสาร การใช้การวิเคราะห์ผ่านระบบเพื่อให้เครือข่ายสามารถตรวจสอบและการขอยื่นงบประมาณได้ ทั้งนี้เกิดจากการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เข้ามาบูรณาการในการทำงาน สอดคล้องกับผลวิจัยเชิงปริมาณที่ระบุว่าคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนไม่ได้รับการฝึกอบรม สัมมนา ฐาน อย่างสม่ำเสมอส่งผลให้คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน และคณะกรรมการกองทุนฯ ไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ เรื่องของการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการวิเคราะห์ รายงานผล อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอส่งผลให้คณะกรรมการกองทุนฯ ขาดทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อรายงานผล อีกทั้งยังสอดคล้องกับการวิจัยของ Phanthfak (2018) เกี่ยวกับการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนางานกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดนนทบุรี มากที่สุด ได้แก่ การบริหารงานด้วยความรับผิดชอบ และโปร่งใส ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน ได้แก่ การติดตามการใช้เงินกองทุนสวัสดิการของชุมชน และการวางแผนตรวจสอบความโปร่งใสของการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน หรือควรมีการจัดสัมมนาศึกษาฐานการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง และประสบความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ Phongphetdit (2018) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการ จังหวัดราชบุรีสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อความยั่งยืนเกิดจากการดำเนินการเองโดยการบูรณาการกองทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกันมีการประเมินผลการดำเนินงาน ความยั่งยืน โดยการจัดการความรู้ ส่งต่อความรู้ เป็นศูนย์การเรียนรู้มีจิตอาสาและมีการสืบทอดตำแหน่ง การพัฒนาฯ โดยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ทุกคนมีส่วนร่วมมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก การส่งเสริมโดยสร้างความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน ความเข้าใจ ศรัทธา ความเชื่อมั่น เครือข่ายความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลภายใต้เศรษฐกิจพอเพียง ตามรูปแบบการจัดการความรู้สามารถพึ่งตนเองมีความต่อเนื่องพัฒนาปรับปรุงงานและส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน

ประการที่สอง ด้านงบประมาณ กองทุนสวัสดิการชุมชน ควรดำเนินงานภายใต้ความพอประมาณในการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่ควรจัดสวัสดิการหรือใช้จ่ายด้านอื่น ๆ เกินศักยภาพของกองทุนฯ จนอาจจะทำให้มีผลกระทบกับงบประมาณของกองทุนฯ ที่มีอยู่ได้ และต้องบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสเที่ยงธรรม สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ทุกขั้นตอน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกและหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะเข้ามาร่วมให้การสนับสนุนกับกองทุนฯ เพื่อให้มีความยั่งยืนต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ Wichakharawit (2012) เรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การจัดทำและเสนอของบประมาณตามความเหมาะสมและความต้องการที่แท้จริง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน และมีการจัดทำรายละเอียดโครงสร้างแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ชัดเจน โดยอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสและยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ในการบริหารการเงิน บัญชี และการจัดซื้อจัดจ้าง และสอดคล้องกับ Insiloi & Prasomsuk (2017) เรื่องการวางแผนงบประมาณ มีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติใช้ความรู้ ความสามารถในการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างเต็มที่ การดำเนินงานด้านการระดมทรัพยากรลงทุนเพื่อการศึกษา แสดงถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบถึงสภาพการใช้งาน สถานศึกษามีเอกสาร หลักฐานการจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำแผนการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงิน มีความรัดกุม เหมาะสม ติดตามผลการดำเนินงานและการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างสม่ำเสมอการจัดทำรายงานทางการเงินมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ประการที่สาม ด้านวิธีการดำเนินงาน วิธีการดำเนินงานนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะถ้ากองทุนสวัสดิการชุมชนไม่รู้จักการดำเนินงานของกองทุนแล้วจะทำให้กองทุนนั้นการดำเนินงานไม่เป็นตามรูปแบบของกองทุน ฉะนั้นกองทุนสวัสดิการชุมชนจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้กับงานที่กองทุนกำลังดำเนินอยู่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ แผนการดำเนินงาน ที่สมาชิกและคณะกรรมการร่วมกันออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง และมีการประเมินตรวจสอบเป็นประจำ โดยวิธีการดำเนินงานทั้งหมดนี้ต้องดำเนินงานด้วยความพอเพียงหรือความพอประมาณคือ ไม่ฟุ้งเฟ้อ แต่ก็ต้องไม่ประหยัดจนไม่สามารถดำเนินงานไปได้ แต่ที่สำคัญก็ต้องมีเหตุมีผล ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น มีการสร้างเกราะคุ้มกันจากผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในกองทุนและภายนอกกองทุน แต่วิธีการดำเนินงานทั้งหมดก็ต้องอาศัยความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและการมีคุณธรรมไม่เบียดเบียนเอาัดเอาเปรียบกันมีจิตใจเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีจิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Panpuk (2019) เรื่องการปฏิบัติงานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการปฏิบัติงานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า การปฏิบัติงานของพนักงานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถยึดถือปฏิบัติ โดยตั้งมั่นอยู่บนความพอประมาณในการ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ รอบคอบ ใจเหตุผล ประกอบการตัดสินใจ มีการวางแผนงาน และนำความรู้ที่มีมาปรับใช้ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง ทั้งนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ความรู้ถือว่าเป็นปัจจัยที่ สำคัญต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นพนักงานควรหมั่นศึกษาหาความรู้ รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต

โปร่งใส น้อมนำหลักธรรมะ มาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และนำคำสอนทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Janyaluck et al. (2020) เรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดตาก พบว่า สภาพการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดตาก ดำเนินงานได้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานการพัฒนาสวัสดิการชุมชน พ.ศ. 2557-2560 ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสถานะของกองทุนสวัสดิการชุมชน 2) ด้านข้อมูลสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน 3) ด้านรูปแบบการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน 4) ด้านการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงกับงานพัฒนาอื่น ๆ 5) ด้านการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

ประการที่สี่ ด้านนโยบาย การกำหนดด้านนโยบายถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบกับการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนั้นกองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีการกำหนดนโยบายในการให้บริการกับสมาชิกของกองทุน เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ดังนั้นการกำหนดและบริหารนโยบายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรเริ่มต้นจากการปฏิบัติคือเริ่มจากการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาอย่างแท้จริง และจะต้องพิจารณาว่าเป้าหมายมีความเหมาะสมหรือไม่เป็นไปตามหลักสายกลางหรือไม่ นโยบายที่กำหนดขึ้นมาได้มีการศึกษาวางแผนอย่างรอบคอบมีผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างไรสามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ในการวางแผนและกำหนดนโยบายจะต้องมีพื้นฐานของความรู้และการมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Phrakhrupalad Prawit Warathummo (2021) เรื่อง การกำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐบาลไทย พบว่า นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องที่รัฐบาลตัดสินใจเลือกที่จะทำหรือไม่ทำ นโยบายสาธารณะ จำเป็นต้องอาศัยทั้งศิลปะและศาสตร์ โดยจะต้องมีการวางแผน ดำเนินการ อย่างเป็นระบบ มีการจัดสรรทรัพยากรบุคคล งบประมาณ ในการดำเนินงาน มีการจัดทำ โครงการ ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่มีความสอดคล้อง และมีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนความต้องการของประชาชนในแต่ละเรื่อง และในแต่ละพื้นที่ การกำหนดนโยบายเป็นการตัดสินใจวางแผนทางกว้าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาหรือการตอบสนองความต้องการสิ่งสำคัญคือ การตัดสินใจว่าจะกำหนดนโยบายอย่างไร ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดเป้าหมาย การศึกษา ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การออกแบบทางเลือกนโยบาย การวิเคราะห์ทางเลือก การจัดทำร่างนโยบายเสนอแนะกลยุทธ์ในการดำเนินนโยบาย และการอนุมัติและประกาศเป็นนโยบายตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangthong et al. (2016) เรื่องการบริหารจัดการกลุ่มลัทธิจะฮอมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืนในเขตจังหวัดภาคใต้ พบปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการกลุ่มลัทธิจะฮอมทรัพย์เพื่อสวัสดิการชุมชนที่ต้องมีการเสริมเพิ่มมากขึ้น คือนโยบายการบริหารจัดการ ทั้งนี้ พบว่ามีระดับการจัดการน้อยที่สุด จึงต้องหาแนวทางในการส่งเสริม เช่น วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน นโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจน และโครงสร้างที่ชัดเจน

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลในการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลจากการศึกษาสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อการศึกษา ดังนี้

จากการศึกษาบริบทของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบสภาพปัญหาในด้านของคณะกรรมการกองทุนฯ มีคนเข้าร่วมทำงานไม่มาก เป็นเพราะคณะกรรมการกองทุนฯ ทำงานแบบ

จิตอาสา ซึ่งไม่มีค่าตอบแทนหรือเงินจูงใจในการทำงาน จากปัญหาดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้แต่ละกองทุนขาดบุคลากรเข้ามาร่วมทำงานเพื่อส่วนร่วมกันมาก ส่วนใหญ่คณะกรรมการกองทุนฯ จะเป็นผู้สูงอายุเท่านั้น และยังพบอีกว่าคณะกรรมการกองทุนฯ ไม่ได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ในวิธีการปฏิบัติงานในกองทุน ส่งผลให้คณะกรรมการกองทุนฯ ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหลักคิด หลักการในการปฏิบัติงานในกองทุนฯ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาประเด็นการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่า การบริหารจัดการกองทุนฯ ในด้านเงื่อนไขความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุมาจากคณะกรรมการกองทุนฯ ไม่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องในประเด็นต่างๆ เช่น การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์และรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัย จึงนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนี้ ควรพัฒนาอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการกองทุนฯ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนในประเด็นต่าง ๆ ตั้งแต่หลักคิดหลักการในการดำเนินงานของกองทุนฯ การจัดทำเอกสารทุกชนิดในกองทุนฯ เช่น เอกสารการทำระบบบัญชีที่ถูกต้อง เอกสารในการยื่นของบประมาณ สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกสารการรายงานผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง ให้ต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรผลักดันสนับสนุนในการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับคณะกรรมการกองทุนฯ ในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

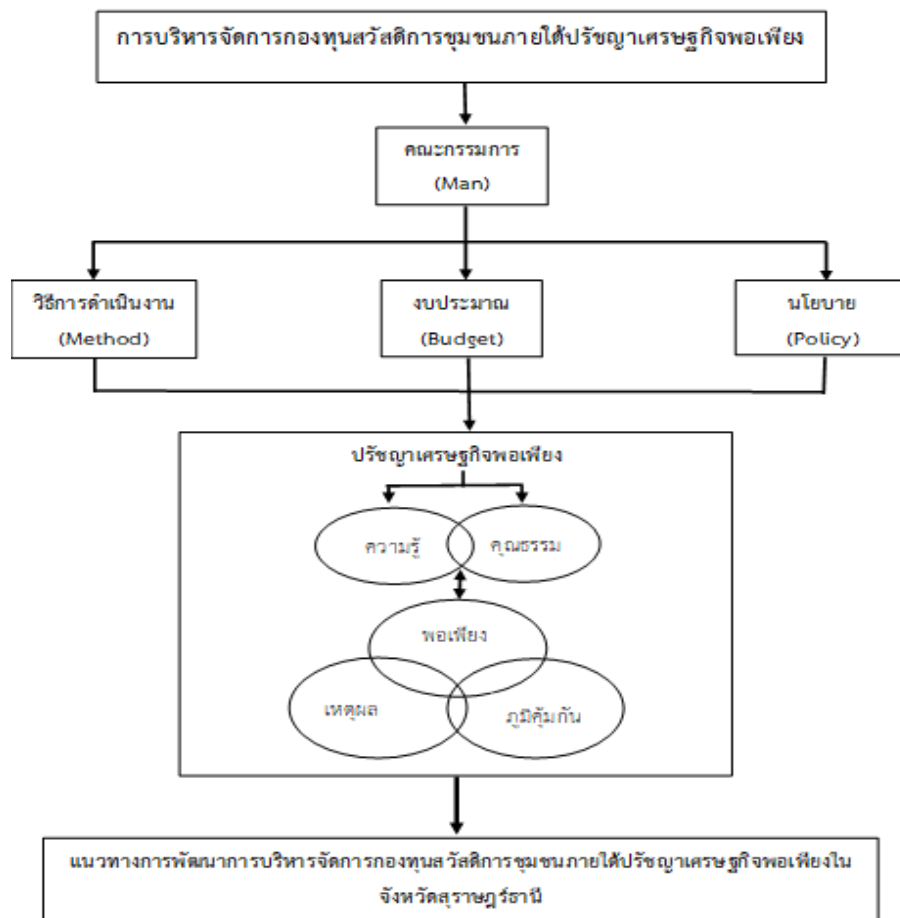
1. คณะกรรมการกองทุนฯ ยังขาดองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงควรพัฒนาองค์ความรู้ให้กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยการจัดอบรมให้กับคณะกรรมการกองทุนอย่างต่อเนื่อง
2. ประเด็นที่น่าสนใจในการนำไปพัฒนาต่อเพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ดียิ่งขึ้น ได้แก่ ด้านเงื่อนไขความรู้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดฝึกอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนา และเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป
3. กองทุนสวัสดิการชุมชน ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนไว้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรกำหนดให้สวัสดิการชุมชนเป็นแนวนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจน
2. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้กองทุนสวัสดิการชุมชนโดยตรงอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความเอื้ออาทรและพัฒนาทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน
3. รัฐบาลควรออกกฎหมายในเรื่องของสวัสดิการชุมชนให้ชัดเจน เพื่อให้กองทุนสวัสดิการชุมชนให้บริการสมาชิกเป็นไปตามกฎหมายเดียวกัน

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต้องอาศัยปัจจัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านคณะกรรมการ ด้านวิธีการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ และด้านนโยบาย ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้มาบริหารจัดการภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายได้ดังนี้

ด้านคณะกรรมการ (Man) คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน มีส่วนสำคัญอย่างมากในการบริหารจัดการกองทุน เพราะคณะกรรมการกองทุนเป็นผู้ที่ต้องรอบรู้ เข้าใจ วิธีการดำเนินงาน การบริหารงบประมาณ และต้องกำหนดและรับนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติ ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ และรอบรู้ความเข้าใจในงานของสวัสดิการชุมชนอย่างทอ่งแท้และเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านวิธีการดำเนินงาน (Method) กองทุนสวัสดิการชุมชน จำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้กับงานที่กองทุนกำลังดำเนินอยู่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ แผนการดำเนินงาน ที่สมาชิกและคณะกรรมการร่วมกันออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง และมีการประเมิน ตรวจสอบเป็นประจำ โดยวิธีการดำเนินงานทั้งหมดนี้ต้องดำเนินงานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ ไม่ฟุ้งเฟ้อแต่ก็ต้องไม่ประหยัดจนไม่สามารถดำเนินงานไปได้ แต่ที่สำคัญก็ต้องมีเหตุผล ซื่อสัตย์สุจริตไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น มีการสร้างเกราะคุ้มกันจากผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในกองทุนและภายนอกกองทุน แต่วิธีการดำเนินงานทั้งหมดก็ต้องอาศัยความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและการมีคุณธรรม

ด้านงบประมาณ (Budget) กองทุนสวัสดิการชุมชน ควรดำเนินงานภายใต้ความพอประมาณในการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่ควรจัดสวัสดิการหรือใช้จ่ายด้านอื่น ๆ เกินศักยภาพของกองทุนฯ จนอาจจะทำให้มีผลกระทบกับงบประมาณของกองทุนฯ ที่มีอยู่ได้ และต้องบริหารจัดการงบประมาณอย่างโปร่งใสเที่ยงธรรม สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ทุกขั้นตอนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกและหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะเข้ามาร่วมให้การสนับสนุนกับกองทุนฯ เพื่อให้มีความยั่งยืนต่อไป

ด้านนโยบาย (Policy) กองทุนสวัสดิการชุมชนควรกำหนดนโยบายและรับนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุน นำมาปฏิบัติภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจะต้องพิจารณาว่าเป้าหมายมีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นไปตามหลักสายกลางหรือไม่ นโยบายที่กำหนดขึ้นมาได้มีการศึกษาวางแผนอย่างรอบคอบมีผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างไรสามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ในการวางกรอบและกำหนดนโยบายจะต้องมีพื้นฐานของความรู้และการมีคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส

โดยสรุป การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อาศัยปัจจัยทั้ง 4 ด้าน นำมาปฏิบัติภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชน มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากระบบเศรษฐกิจ สังคมภายนอกชุมชนได้ บนพื้นฐานของความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน

References

- Channamchu, N., & Laophuangsak, P. (2015). *The Success of Community Financial Organization Development and Its Linkage with the Community Economy: A Case Study of Ban Klong Luang Community and Ban Khlong Wing Nok Community, Muang District, Samut Sakhon Province*. National Research Council of Thailand.
- Community Organizations Development Institute (2020). *Subdistrict Community Welfare Fund Administration Manual*. Community Organizations Development Institute.
- Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*. Sir Isaac Pitman & Sons.
- Gulick, L.H. (1937). *Notes on the Theory of Organization*. Institute of Public Administration.
- Insiloi, A., & Prasomsuk, T. (2017). Budget Management According to Philosophy of Sufficiency Economy of Pa Pong Educational Quality Development Network Center Under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office, Region 2. *Graduate Studies Journal Chiang Rai Rajabhat University*, 10(1), 171–184. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/crrugds_ejournal/article/view/113363

- Janyaluck, J., Polprasert, P., & Budseeta, P. (2020). The Development of Promotion Operations Strategies for Community Welfare Fund in Tak Province. *Humanities and Social Sciences Journal of Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University*, 14(2), 353–370. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/226038/164978>
- Kuaha, T. (2020). *From the Mother's Womb to the Sediment Read Puey Ungphakorn's Dreams*. <https://adaybulletin.com/life-feature-from-womb-to-tomb-puey-ungphakorn/47552>
- Maipim, S. (2017). *Development of Sub-district Community Welfare Fund Participation in Chachoengsao Province*[Master's Thesis, Chachoengsao. Rajabhat Rajanagarindra University]. http://thesis.rru.ac.th/files/pdf/691_2018_11_21_094612.pdf
- Ngambunsueb, J. (2017). *Management of Ayothaya City Welfare Fund. Phra Nakhon Si Ayutthaya District Phra Nakhon Si Ayutthaya Province*[Master's Thesis, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage]. http://grad.vru.ac.th/Database_thesis/thesis/file_pdf/Abstract_5c9c4cb5d0a08.pdf
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2007). *Philosophy of Sufficiency Economy*. https://www.nesdc.go.th/download/article/article_20190814153905.pdf
- Panpuk, K., & Chaimusik, S. (2019). Working under the Concept of Sufficiency Economy Philosophy of Local Government Organization Employees in Pluak Daeng District Rayong Province. *Journal of Graduate Review Nakhon Sawan Buddhist College*, 7(2), 301–312. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jgsnsbc-journal/article/view/240790>
- Panyang, P. (2014). Enhancing The Strength of Community Welfare Fund: Lamphun Province. *Graduate Research Journal Chiang Mai Rajabhat University*, 5(1), 103–110. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/banditvijai/article/view/96682>
- Phanthfak, S. (2018). Community Welfare Fund Development in Nonthaburi Province. *Graduate School, Suan Dusit University*, 14(3), 27–41. <http://www.graduate.dusit.ac.th/journal/index.php/sdujournal/article/view/544/476>
- Phetprasert, N. (2021). *Build Thai Society into a Welfare State*. Samsikkhalai.
- Phongphetdit, B. (2018). Model Development and Management Ratchaburi Fund going on a Strength and Sustainable. *Yala Rajabhat University*, 11(1), 71–87. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yru_human/article/view/150544/110292
-

- Pitidol, T. (2017). *The Development of Welfare System in Thailand from 1932 to 2000 Observations from Comparing Theories with the Experience of Thailand. The Thammasat Journal of History*, 4(2), 194–268. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/thammasat_history/article/view/110966/86863
- Sangthong, O., Adiwattanasit, J., & Suyaphrom, S. (2016). The Management of the Saccha Savings Group for Sustainable Community Welfare in Southern Province. *Academic Journal Phranakhon Rajabhat University*, 6(1), 221–228. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/AJPU/article/view/54490>
- Tanjapatkul, N. (2020). *A Welfare State Can be Achieved, The State and the People's Sector Must Trust Each Other*. <http://www.the101.word/pakpoom-seangkanokkul-interview.com>
- Warathummo, P., & Santacitto, S., & Sodprasert, S. (2021). Public Policy Formulation of the Thai Government. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(3), 29–43. from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/251146/168500>
- Wichaakarawit, C. (2012). The Model of Basic Educational Institution Administration According to the Philosophy of Sufficiency Economy. *Chiang Mai Rajabhat Research Journal*, 13(2), 73. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/cmruresearch/article/view/96115>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). Harper and Row.